

Hoe gaat het met het VN-verdrag handicap in Nederland na één jaar?

COLLEGE VOOR
DE RECHTEN
VAN DE MENS

VN-verdrag voor de rechten van mensen met
een beperking (VN-verdrag handicap)

Iedereen meedoen

In juli 2016 heeft de regering van Nederland het VN-verdrag handicap goedgekeurd.

In het VN-verdrag staat wat de regering moet doen om te zorgen dat iedereen mee kan doen in de samenleving.

Het gaat over onderwerpen als wonen, werken en leven.

Dit verdrag zorgt dat mensen met een beperking een fijn leven kunnen hebben. Mensen met een lichamelijke beperking, mensen met een psychische beperking, mensen met een verstandelijke beperking.

De regering maakt hier plannen voor. En maakt hier afspraken over. Bijvoorbeeld met gemeenten.

Het College voor de Rechten van de Mens kijkt of iedereen zich aan de afspraken houdt.

Rapport

Ieder jaar maakt het College een rapport voor de regering.

Hierin staat hoe het met de afspraken gaat.

Ook geeft het College tips hoe de regering het beter kan regelen.

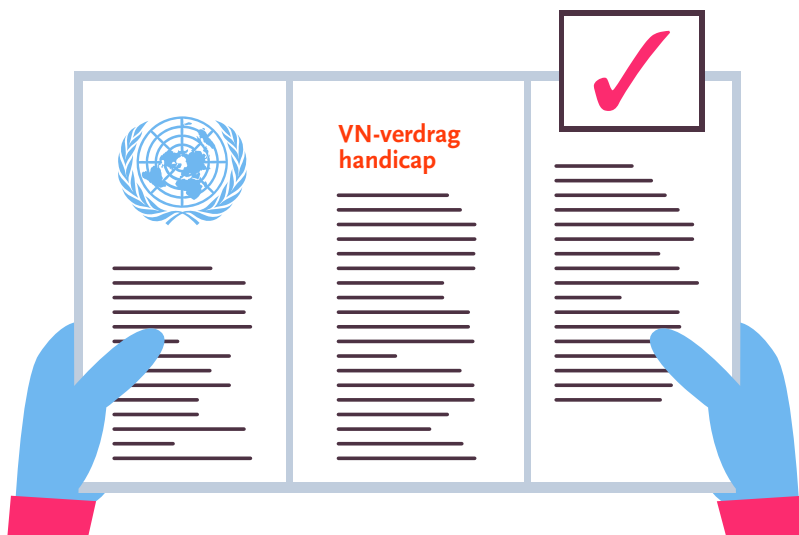
Dit rapport gaat over het eerste jaar van het VN-verdrag handicap in Nederland.

Het College heeft hierover contact gehad met mensen met een beperking.

En met organisaties voor en door mensen met een beperking.

Het College heeft gekeken naar de onderwerpen:

- toegankelijkheid
- onderwijs
- arbeid
- gelijkheid voor de wet
- zelfstandig wonen
- deel uitmaken van de samenleving.

Resultaten en tips

Algemeen

Mensen met een beperking moeten kunnen meedoen in de samenleving.

Niet alles kan in één keer worden geregeld. Daarom heeft de regering een stappenplan gemaakt.

Toegankelijkheid

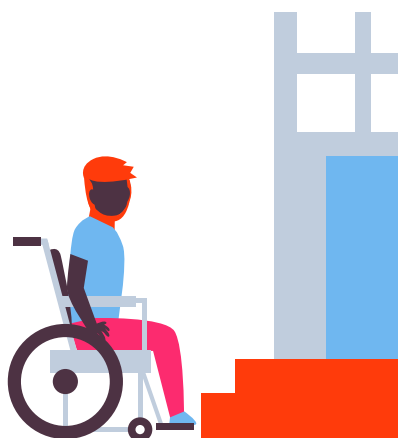
Toegankelijkheid is een belangrijk onderwerp van het VN-verdrag.

Toegankelijkheid betekent dat iedereen overal naartoe kan.

Dat iedereen in alle gebouwen kan en alle voorzieningen kan gebruiken.

Als alles toegankelijk is, kan iedereen meedoen in de samenleving.

De regering moet hier voor zorgen.

Openbare ruimten en gebouwen

Openbare ruimten zijn plekken voor iedereen. Bijvoorbeeld een winkel, een bibliotheek, een gemeentehuis, een park.

Openbare ruimten en gebouwen zijn niet allemaal toegankelijk.

- Op straat staan dingen in de weg.
- In veel gebouwen zijn:
  - drempels
  - balies te hoog voor rolstoelers
  - geen toegankelijke toiletten
  - alleen trappen om naar binnen te komen.

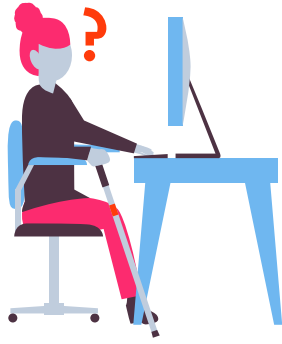
In een 'bouwbesluit' staan afspraken over het toegankelijk maken van gebouwen.

In het bouwbesluit staan alleen afspraken over nieuwbouw van hoge en grote gebouwen.

Niet over kleine woningen dichtbij de grond.

En niet over gebouwen of woningen die er al zijn.

Daar moeten in het bouwbesluit nieuwe afspraken over komen.

Informatie en communicatie

Sommige websites zijn niet toegankelijk.
Mensen met een beperking kunnen deze websites niet gebruiken.
Organisaties bieden spullen en diensten aan op een website.
Iedereen moet dit kunnen gebruiken.
Dat zegt de wet.

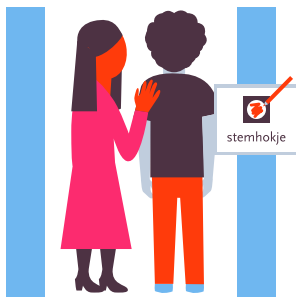

Openbaar vervoer

Mensen vinden het openbaar vervoer (OV) nog niet toegankelijk.

- Je kan moeilijk op stations komen.
- Er zit een grote ruimte tussen de trein en het perron. Of tussen de bus en de bushalte.
- Mensen met hoor-problemen kunnen de mededelingen die worden omgeroepen, slecht horen.
- De NS biedt geen hulp aan in nachttreinen.
- Bussen zijn niet helemaal toegankelijk.

De regering heeft afspraken gemaakt.
Over wanneer het OV toegankelijk moet zijn.
Het College vindt dat hier goed op moet worden gelet.

Verkiezingen

Verkiezingen in Nederland zijn niet voor alle mensen goed toegankelijk.
Mensen met een verstandelijke beperking hebben hulp in het stembokje nodig.
Het College vindt dat hulp in het stembokje mag voor mensen met een verstandelijke beperking.
Dit kan de regering vastleggen in de wet.

Onderwijs

Iedereen heeft recht op goed onderwijs.

Mensen met en zonder beperking moeten ook samen naar school kunnen.

Zij moeten op school de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

Dit is inclusief onderwijs. De regering moet hiervoor zorgen.

- Bij speciaal onderwijs kunnen leerlingen niet altijd een diploma halen.
- Het speciaal onderwijs is ook niet altijd goed.
- Leerlingen met een beperking die naar de gewone school gaan:
  - krijgen niet de zorg of ondersteuning die zij nodig hebben
  - worden soms niet toegelaten
  - krijgen geen goede informatie over regelingen.
- Er zijn ook kinderen die heel lang niet naar school gaan.
Omdat er geen passende plek voor hen is.

Arbeid

Mensen met een beperking moeten gewoon werk kunnen doen.

Zij moeten ondersteuning krijgen bij het vinden en houden van werk.

Er zijn wetten die dit regelen.

- Mensen met een beperking hebben minder vaak een gewone baan dan andere mensen.
- Als mensen met een beperking een gewone baan hebben, is dit vaak voor korte tijd.
- Werkgevers vinden geen informatie over ondersteuning van mensen met een beperking bij werk.
- Werkgevers willen soms niet mensen met een beperking in dienst nemen.
- Mensen met een beperking krijgen niet genoeg ondersteuning bij hun werk.

De regering kan zorgen voor duidelijke informatie over mensen met een beperking en werk.

Werkgevers én mensen met een beperking hebben hier wat aan.

Zelfstandig wonen en meedoen in de samenleving

Mensen met een beperking moeten zelf kunnen kiezen waar zij wonen en met wie.

Zij moeten de ondersteuning krijgen die nodig is om zo zelfstandig mogelijk te leven.

- Nog steeds wonen veel mensen in instellingen.
- Zij hebben niet genoeg geld om zelfstandig te wonen.
- Er zijn niet genoeg woningen die passen en te betalen zijn.

De regering kan onderzoeken wat mensen nodig hebben bij zelfstandig wonen.

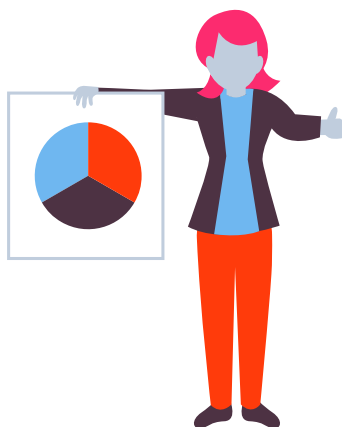
De regering kan zorgen voor meer passende woningen.

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zegt dat mensen zelfstandig moeten kunnen wonen. Gemeenten moeten hiervoor zorgen.

- Gemeenten geven vaak te weinig passende hulpmiddelen.
- Medewerkers van gemeenten kunnen niet goed omgaan met mensen met een beperking. Zij weten dan ook niet wat mensen nodig hebben.
- Mensen met een beperking weten vaak niet hoe zij zorg en ondersteuning kunnen regelen.
- Zij weten ook niet dat zij ondersteuning kunnen krijgen van een onafhankelijke cliëntondersteuner.

De regering kan ervoor zorgen dat de Wmo beter werkt.

Gelijkheid voor de wet

Mensen met een beperking moeten altijd zelf beslissingen kunnen nemen over hun leven. Zij kiezen zelf of zij daarbij ondersteuning willen. En van wie zij ondersteuning willen.

In Nederland zijn er afspraken over wanneer iemand anders een beslissing mag nemen voor mensen met een beperking.

Dit noemen we curatele, bewindvoering of mentorschap.

- Dan nemen andere mensen de beslissingen over bijvoorbeeld geld of verzorging.
- Volgens het VN-verdrag moeten mensen altijd zelf beslissingen kunnen nemen.

De regering moet onderzoeken of dit in de afspraken kan worden aangepast.

Het College geeft de verbeteringen door aan de politiek, aan de gemeenten en aan mensen met een beperking. Zodat we er met elkaar voor kunnen zorgen dat echt iedereen gewoon mee kan doen.

Colofon

Deze uitgave is een samenvatting in begrijpelijke taal van de rapportage 'VN-verdrag handicap in Nederland 2017' van het College voor de Rechten van de Mens. Deze rapportage is te vinden op www.mensenrechten.nl.

College voor de Rechten van de Mens
Kleinesingel 1-3
Postbus 16001
3500 DA Utrecht
030 888 38 88
info@menserenrechten.nl
www.mensenrechten.nl

Voor vragen kunt u een mail sturen of bellen.

Hertaling
Buro Opaal

Ontwerp
Ontwerpwerk, Den Haag

Publicatiedatum: december 2017